

แผนพัฒนาการเกษตรตำบลกุด้ไต้จ่อ
อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๗๐

จัดทำโดย

นายยุทธพร ฝนทิ้ง
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

สำนักงานเกษตรอำเภอกันทรวิชัย
อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลของตำบลกุตไ้จ้อ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จัดทำขึ้นตามโครงการพัฒนาชุมชน ประจำปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙ ของกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์จุดอ่อน - จุดแข็ง - โอกาส-ภาวะคุกคาม (SWOT ANALYSIS) ของตำบล มุ่งเน้นถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนให้มากที่สุด ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนโดยผ่านผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน สมาชิกเทศบาลตำบลกุตไ้จ้อ อาสาสมัครเกษตร และผู้แทนเกษตรกรระดับหมู่บ้าน ตลอดจนหน่วยงานราชการต่างๆ ในพื้นที่

การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ตามโครงการพัฒนาการเกษตรฉบับนี้ ผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรท้องถิ่นและผู้เข้าร่วมการประชุมทุกท่าน ที่ให้ข้อมูลและร่วมมือเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการเกษตรฉบับนี้จะสามารถทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในตำบลกุตไ้จ้อดีขึ้นและยั่งยืนสืบไป

ยุทธพร ฝนทั้ง
เลขานุการศูนย์บริการฯ ตำบลกุตไ้จ้อ
สำนักงานเกษตรอำเภอกันทรวิชัย
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

สารบัญ

บทที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้งและอาณาเขต	
- จำนวนประชากร	๑
- การครอบครองที่ดิน	๒
- สภาพภูมิอากาศ	๓
ปริมาณน้ำฝน	๕
เส้นทางคมนาคม	๖
ข้อมูลชุดดิน	๗
แหล่งน้ำ	๗
การปลูกพืช	๘
การเลี้ยงสัตว์	๙-๑๒
เทคโนโลยีการเกษตร	๑๒-๑๔
แรงงาน	๑๕-๑๖
กลุ่มแม่บ้าน	๑๗-๑๘
ประเพณี	๑๙
การศึกษา	๒๐

บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลกุตไ้จ้อ

๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล

สถานการณ์การเกษตรในพื้นที่	21
ศักยภาพในพื้นที่	21
สินค้าท้องถิ่น	21
สินค้าเกษตรที่สำคัญ	22-23
เทคโนโลยีการผลิต	23
การตลาด	24
ปัญหา/การแก้ไข	25-27
SWOT	28-29

บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบลกุตไ้จ้อ

๓.๑ พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตร	๓๐
๓.๒ พัฒนาเกษตรกร / กลุ่ม / องค์กร	๓๑
๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๓๑
๓.๔ การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์	๓๑
๓.๕ โครงการฯ	๓๒-๓๓

บทที่ 1

ข้อมูลสภาพทั่วไป

1.1 ข้อมูลกายภาพ

ที่ตั้งและอาณาเขต

สภาพพื้นที่โดยทั่ว ๆ ไปของตำบลฤๅษีไฉ้อ ในพื้นที่มีลำห้วยฤๅษีไฉ้อและหนองน้ำสาธารณะที่ประชาชนใช้ในการทำมาหากินได้ตลอดปี ซึ่งมีประชากรอาศัยอยู่ มีเส้นทางคมนาคม ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2232 ห่างจากอำเภอกันทรวิชัยไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ประมาณ 15 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่าง ๆ ดังนี้

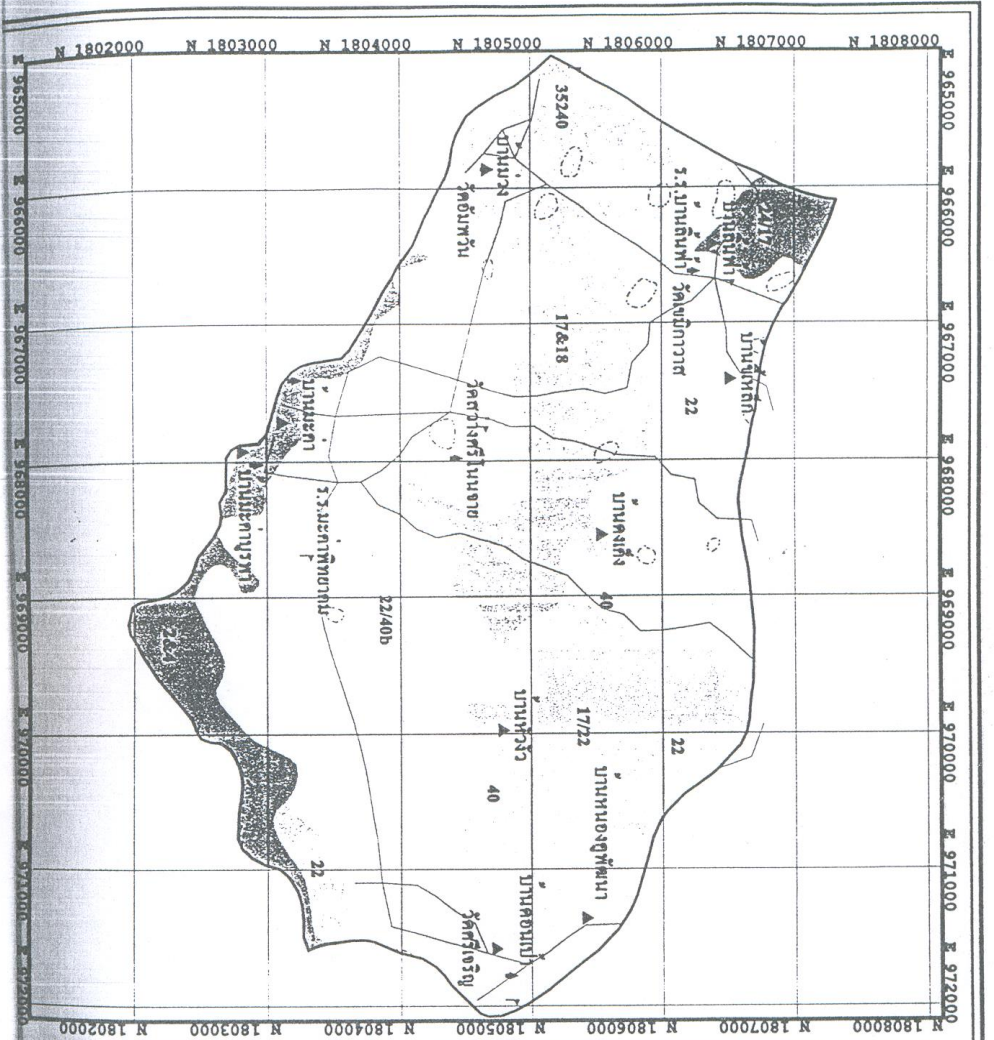
- ทิศเหนือ ติดต่อกับเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์
- ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลมะค่า อำเภอกันทรวิชัย
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับกิ่งอำเภอฆ้องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลขามเต่าพัฒนาและตำบลฤๅษีไฉ้อ

มีเนื้อที่ในตำบลประมาณ 16.72 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 10,450 ไร่

จำนวนประชากรและครัวเรือน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและครัวเรือน

หมู่ที่	บ้าน	ประชากร		รวม	จำนวนครัวเรือน		หมายเหตุ
		ชาย	หญิง		ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนเกษตรกร	
1	หนองคู	130	137	267	67	58	
2	ดอนหัน	204	213	417	107	79	
3	ขี้เหล็ก	343	351	694	170	137	
4	ไฉ้อ	198	197	395	100	76	
5	ดอนเป้า	124	139	263	69	50	
6	ลิ้นฟ้า	364	383	747	177	141	
7	คองเค็ง	131	115	246	66	55	
8	ม่วง	273	280	553	163	123	
9	หัวงัว	81	104	185	63	39	
10	ม่วง	160	144	304	76	63	
11	ไฉ้อ	226	233	459	110	100	
	รวม	2234	2296	4530	1168	921	

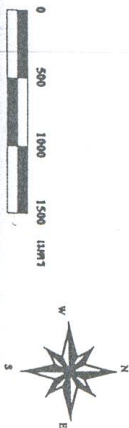

แผนที่กลุ่มชุดดิน
 ต.ฤๅษี อ.กันทรวิชัย จ.มหาสารคาม

สัญลักษณ์และคำอธิบาย	พื้นที่ (ไร่)
17&18	2,684
17/22	2,061
2&4	887
22	1,863
22/40b	4,860
24/17	290
35240	475
40	483

รวมทั้งทั้งหมด 13,604 ไร่

- ถนน
- ทางน้ำ
- หมู่บ้าน
- โรงเรียน
- วัด

โครงการนี้จัดทำขึ้นโดยกรมแผนที่ทหารบก
 ภายใต้งบประมาณของกรมแผนที่ทหารบก

พื้นที่และสภาพการถือครองที่ดิน

พื้นที่ตำบลถูกจัดใส่จ่อส่วนใหญ่เป็นที่นา รองลงมาปลูกพืชไร่และปลูกผัก สภาพการถือครองในที่ดินส่วนใหญ่ จะเป็น น.ส 3ก และ สปก.

การแบ่งทรัพยากรดินออกเป็น 2 ส่วน คือ

- เขตที่ลابلุ่มน้ำชี ทางตอนใต้มีสภาพดินเป็นดินเหนียวหรือส่วนปนทราย ใช้ในการเพาะปลูกข้าวและเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบล

- เขตตอนเหนือของตำบลเป็นเนินสูง มีสภาพเป็นดินทรายหรือร่วนปนทรายใช้ในการปลูกพืชไร่ เช่น มันสำปะหลัง

ตารางที่ 2 แสดงลักษณะการใช้ประโยชน์จากที่ดิน

หมู่ที่	บ้าน	การใช้ประโยชน์ที่ดิน (ไร่)						รวม
		นาข้าว	พืชไร่	พืชผัก	มันสำปะหลัง	ยาสูบ	อื่น ๆ	
1	หนองคูพัฒนา	719	5	-	-	-	12	736
2	ดอนหัน	568	15	-	18	-	10	611
3	ชีเหล็ก	1325	21	-	9	-	7	1362
4	ใส่จ่อ	556	8	-	-	-	-	564
5	ดอนเป้า	388	-	-	8	-	-	396
6	ลิ้นฟ้า	1411	17	-	6	9	15	1458
7	ดงเค็ง	828	-	-	-	4	-	832
8	ม่วง	1174	10	-	-	-	5	1189
9	หัวงัว	363	-	5	5	29	11	411
10	ม่วง	400	14	-	-	-	9	423
11	ใส่จ่อ	710	5	-	-	-	-	715
รวม		8442	95	5	46	42	69	8699

ที่มา : การสำรวจข้อมูลของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลถูกใส่จ่อ

ตารางที่ 3 แสดงแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่จัดสร้างขึ้นในตำบลคูสำราญ

ที่	ชื่อแหล่งน้ำ	สถานที่ตั้ง		การใช้ประโยชน์		หมายเหตุ
		บ้าน	หมู่ที่	ประเภทการใช้	พื้นที่ไร่	
1	หนองหัวควาย	ลิ้นฟ้า	6	อุปโภค, บริโภค	24	
2	หนองยาง	ม่วง	8,10	อุปโภค, บริโภค	24	
3	หนองยางคลองใต้	คอนหัน	2	อุปโภค, บริโภค	50	
4	สระหนองสองแมว	ดงเค็ง	7	อุปโภค, บริโภค	12-15	

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลคูสำราญ

ตาราง แสดงการกระจายตัวของน้ำฝนในรอบ 10 ปี (25-2555)

ปี พ.ศ.	ฝนเริ่มตกเดือน	ฝนตกชุกเดือน	ฝนทิ้งช่วง	โดยสรุป
2555	มี.ค.	ต.ค.	ก.ค.	ฝนตกปานกลาง
2556	ก.พ.	ส.ค.	ก.ค.	ฝนตกน้อย
2557	มี.ค.	ส.ค.	ก.ค.	ฝนตกน้อย
2558	มี.ค.	ก.ย.	-	ฝนตกน้อย
2559	ก.พ.	ส.ค.	-	ฝนตกมาก
2560	เม.ย.	มิ.ย.	-	ฝนตกมาก
2561	มี.ค.	ก.ย.	ก.ค.	ฝนตกมาก
2562	ก.พ.	ส.ค.	ก.ค.	ฝนตกน้อย
2563	เม.ย.	ก.ค.	พ.ค.	ฝนตกปานกลาง
2564	เม.ย.	ก.ค.	พ.ค.	ฝนตกปานกลาง

ปริมาณน้ำฝน อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

สถิติน้ำฝนในรอบ 10ปี (2552- 2561)

หน่วยวัด : มม.

ปี เดือน	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564
ม.ค.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ก.พ.	0	18	6.3	0	25.7	0	0	13	0	13
มี.ค.	32.6	22.5	10.5	34.3	18.7	2.2	103.3	17.1	20.5	20.2
เม.ย.	102.1	112	130.7	121.9	176.3	30	31.9	42.4	0	222
พ.ค.	130.1	120.6	134.3	211.3	164.4	74.2	183.2	49.9	227.5	145.9
มิ.ย.	129.6	60.4	71.7	130.6	282.3	609.4	161.9	69.2	101.8	166.8
ก.ค.	57.6	52.2	57	111.1	223.27	194.4	75.9	25.7	271.8	257.8
ส.ค.	191	179	216	59.9	328.3	248	462.8	244.2	354.4	187
ก.ย.	319	121	135	241	155	200.7	338.5	144.3	333.4	186.3
ต.ค.	133.2	45.1	33.7	64.3	57	114.3	124.8	4.2	105.9	110.8
พ.ย.	89.5	38.2	0	28.4	0	56.2	0	0	0	0
ธ.ค.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	1,183.9 0	768.8	795.5	1,003	1,430.97	1,529.4	1,482.3	604	1,415.3	1,296.8
เฉลี่ย	98.65	64.06	66.29	83.58	127.45	127.45	123.52	50.58	117.94	108.06

เส้นทางคมนาคม

การคมนาคมระหว่างอำเภอกันทรวิชัยถึงตำบลกุดไผ่จอมมีการคมนาคมที่สำคัญคือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2232 เป็นถนนลาดยางและใช้ถนนลาดยางเป็นแนวเขตในการแบ่งเขตตำบลกับตำบลข้างเคียง การคมนาคมสะดวก แต่การคมนาคมระหว่างหมู่บ้านยังไม่สะดวก เพราะยังเป็นถนนลูกรัง ในช่วงฤดูร้อนจะเป็นฝุ่นละออง ส่วนในช่วงฤดูฝนถนนจะมีสภาพชำรุด ถนนเป็นหลุม เป็นบ่อทำให้การเดินทางไม่สะดวก

การคมนาคมในหมู่บ้านค่อนข้างจะสะดวกขึ้นเพราะมีการสร้างถนนคอนกรีตมากขึ้นส่วนที่เหลือคาดว่าจะเสร็จภายในปี (2561-2565)

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลกุดไผ่จอม

กลุ่มชุดดินความเหมาะสมของดินและคุณภาพของดิน

ชุดดินที่พบในตำบลกุดไผ่จอมมีอยู่ 4 ชุดดิน คือ ดินชุดพิมาย, ดินชุดร้อยเอ็ด, ดินชุดโคราช, ดินชุดโพนพิสัย

ตารางที่ 5 แสดงเนื้อดินความเหมาะสม/คุณภาพ/การใช้ประโยชน์ของดิน

เนื้อดิน	ชุดดิน	บริเวณที่พบ	ความเหมาะสม	การใช้ประโยชน์ในปัจจุบัน
เนื้อดินที่ลักษณะร่วนปนทรายและทรายปนร่วนมีจุดสีแดงปนเหลืองการระบายน้ำเร็วความอุดมสมบูรณ์ต่ำ	ชุดดิน ร้อยเอ็ด	พบบริเวณทุกหมู่บ้าน	เหมาะแก่การทำนา	ทำนา, ไม้ผล
ดินร่วนปนทรายมีสีน้ำตาลปนเทาหรือสีน้ำตาลเข้มความอุดมสมบูรณ์ต่ำ	ชุดดิน โคราช	พบบริเวณ ม.6,9,10,11,13	เหมาะแก่การปลูกพืชไร่และไม้ผล	ทำนา, ไม้ผล
ดินเหนียวดินปนมีสีดำส่วนล่างมีสีเทา มีจุดประสีเหลืองมีการระบายน้ำเร็วถึงค่อนข้างเร็วดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง	ชุดดิน พิมาย	พบบริเวณ ม . 5	เหมาะทำนาปลูกพืชผัก, ผลไม้	ทำนา
เนื้อดิน	ชุดดิน	บริเวณที่พบ	ความเหมาะสม	การใช้ประโยชน์ในปัจจุบัน
ดินร่วนปนทรายตอนบนดินล่างเป็นดินเหนียวลูกรังให้ลงไปเป็นดินเหนียวสีเทามีจุดประสีน้ำตาลสีแดงมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ	ชุดดิน โพนพิสัย	พบบริเวณ ม. 8,9,10	เหมาะสมปานกลางปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น	ทำนา, ปลูกหญ้า

สาธารณูปโภค

ประปา ตำบลทุกตู้มีน้ำประปาใช้ครบทุกหมู่บ้านแล้ว เหลือเพียงเป็นหลังคาเรือนเท่านั้นที่ยังไม่ได้ใช้น้ำประปา

แหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- ลำห้วย 1 สาย
- หนองน้ำสาธารณะ 9 แห่ง
- ฝาย 1 แห่ง
- ระบบประปาชนบท 6 แห่ง

ไฟฟ้า

มีการใช้ไฟฟ้าครบทุกหมู่บ้าน เหลือเพียงบางครัวเรือนเท่านั้นที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ แต่เกษตรกรมีความต้องการนำไฟฟ้าไปใช้ในการเกษตรและไฟฟ้าสว่างรอบ ๆ บ้านมากขึ้น

โทรศัพท์

มีตู้โทรศัพท์สาธารณะประจำหมู่บ้าน จำนวน 12 ตู้ มีหอกระจายข่าว 11 แห่ง

โรงเรียน

มีโรงเรียนขนาดครบครัว จำนวน 12 แห่ง

- บ้านไร่จ่อ จำนวน 3 แห่ง
- บ้านคอนหัน จำนวน 2 แห่ง
- บ้านลิ้นฟ้า 2 แห่ง
- บ้านม่วง 4 แห่ง
- บ้านจี้เหล็ก 1 แห่ง

ภัยธรรมชาติ

ฝนแล้ง ในปีใดที่ฝนทิ้งช่วงในฤดูฝนจะทำให้เกิดการแห้งแล้งในทุกหมู่บ้านกระทบต่อการทำนาถึงกับเสียหายบางปี

น้ำท่วม ถ้ามีฝนตกติดต่อกันเป็นเวลาหลายวันจะทำให้ น้ำหลาก และทำให้ข้าวที่ปักดำไว้เสียหายหมู่บ้านที่กระทบบ่อย ๆ คือ หมู่ 2, 5, 11

ข้อมูลชีวภาพ

การปลูกพืช

พืชต่าง ๆ ที่ปลูกในเขตพื้นที่ตำบลกุด้ไต้จ้อ ได้แก่ ข้าว พืชไร่ พืชผัก มันสำปะหลัง ยาสูบ

ก. ฤดูฝน

เกษตรกรจะทำนาโดยการทำนาหว่าน นาดำ การใช้พันธุ์หอมมะลิ 105 และพันธุ์ กข.6 เป็นหลัก ส่วนเกษตรกรที่มีพื้นที่สวนหลังบ้านจะปลูกพืชผัก และอื่น ๆ เพื่อการบริโภคในครัวเรือน

ข. ฤดูแล้ง

ตำบลกุด้ไต้จ้อ มีพื้นที่ลำห้วยกุด้ไต้จ้อและหนองน้ำสาธารณะที่ประชาชนใช้ในการทำมาหากินได้ตลอดปี ปลูกพืชไร่ ปลูกพืชผัก เลี้ยงสัตว์ และอื่น ๆ

ค. กิจกรรมที่ทำทุกฤดู

ได้แก่ การเลี้ยงสัตว์ ปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ ไม้ผล ไม้โตเร็ว และหัตถกรรมในครัวเรือน

ตารางที่ 6 แสดงการปลูกพืช,พันธุ์พืชและพื้นที่ปลูกพืชที่สำคัญ

ที่	ชนิดพืช	ชื่อพันธุ์	พื้นที่ปลูก (ไร่)	แหล่งปลูก	หมายเหตุ
1	ข้าว	ก.ข 6,ก.ข 15, ขาวมะลิ 105	8,442	ทุกหมู่บ้าน	ปลูกตามไร่นา ส่วนผสมและ สวนหลังบ้าน
2	ไม้ผลมะม่วง	เขียวเสวย, แก้ว, โชคอนันต์	96	ทุกหมู่บ้าน	
3	กล้วย	น้ำว้า	10	ทุกหมู่บ้าน	
4	มันสำปะหลัง	ระยอง 72	28	ม. 2	
5	พืชผักต่าง ๆ	-	10	ม.8,9,10,11,14	

ตารางที่ 6.1 ต้นทุนการผลิตและรายได้จากการปลูกพืช พื้นที่ 1 ไร่

ตำบลกุด้ไต้จ้อ (ข้อมูล เม.ย. – พ.ค. 2561)

ข้อมูลการผลิต	จำนวนปี	มันสำปะหลัง	กล้วย	มะม่วง
1. จำนวนครัวเรือน	804	7	26	17
2. พื้นที่ปลูก (ไร่)	8,442	35	13	17
- เฉลี่ย/ครัวเรือน	10.5 ไร่	5 ไร่	-	-
3. ต้นทุนการผลิต				
- ค่าพันธุ์	225	200	-	-
- ค่าปุ๋ย	350	600	200	310
- ค่าสารฆ่าแมลง, วัชพืช	60	-	-	120
- ค่าบริการทางการเกษตร	200	400	-	-
- ค่าอุปกรณ์การเกษตร	100	100	50	100
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงหล่อลื่น	280	50	-	-
- ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	20	30	-	-
- ค่าวัสดุบรรจุหีบห่อ	50	-	20	100
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	75	-	-	-
รวม	1,360	1,430	270	630
4. ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	430	2,600	1,550	1,300
5. ราคา (บาท/กก.)	7.00	1.20	15.0	15.0
6. รายได้ (บาท)	3,010	3,120	23,250	19,500
7. รายได้สุทธิ (บาท)	1,695	1,690	22,980	18,870

การเลี้ยงสัตว์

การเลี้ยงสัตว์ในตำบลกุคไฉ้อ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามลำดับ เพราะเกษตรกรคิดว่าไม่เสี่ยงกับภัยธรรมชาติ และให้ผลตอบแทนดีกว่าปลูกพืช มีการจัดตั้งกลุ่มปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ในตำบล สมาชิก 1 ครัวเรือน และสมาชิกบางส่วนก็เป็นสหกรณ์ผู้เลี้ยง โคนมของอำเภอกันทรวิชัยด้วย

ตารางที่ 7 แสดงการเลี้ยงสัตว์, พันธุ์สัตว์

ที่	ชนิดพันธุ์	ชื่อพันธุ์	จำนวนตัว	สถานที่เลี้ยง	หมายเหตุ
1	โคเนื้อ	โคพื้นเมืองและลูกผสม อเมริกันบราห์มัน	356	ทุกหมู่บ้าน	
2	กระบือ	พื้นเมือง	31	ทุกหมู่บ้าน	
3	ไก่	พื้นเมือง	3040	ทุกหมู่บ้าน	
4	เป็ดเทศ	-	970	ทุกหมู่บ้าน	

ตารางที่ 7.1 ต้นทุนและรายได้จากการผลิตสัตว์ คิดเป็นเฉลี่ย/ตัว ในปี 1

รายการ	ชนิดสัตว์					
	โคเนื้อ	โคนม	กระบือ	สุกร	เป็ดเทศ	ไก่พื้นเมือง
1. จำนวนคร้วเรือน	252	6	10	34	60	230
2. จำนวนสัตว์ (ตัว)เฉลี่ย/ คร้วเรือน	356	63	31	304	210	2,040
	2	11	3	8	4	8
3. ต้นทุนการผลิต						
- ค่าพันธุ์	20,000	25,000	20,000	1,000	300	90
- ค่าอาหาร	2,000	6,000	-	2,000	100	80
- ค่าเวชภัณฑ์	200	2,000	200	100	50	50
- ค่าเรือนโรง,อุปกรณ์	2,000	2,500	1,500	600	100	100
- ค่าน้ำ ค่าไฟ	200	500	-	300	-	-
- ค่าจ้างแรงงาน	-	1,000	-	-	-	-
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	300	700	100	-	-	-
รวม	24,700	37,700	21,800	4,000	550	320
- ราคาจำหน่าย (บาท/ตัว)	30,000	55,000	20,000	5,500	300	95
- รายได้ (บาท)	5,300	17,300	1,800	1,500	250	225

ระบบการผลิต

ตารางที่ 8 แสดงระบบแสดงการผลิตพืช-สัตว์

ชนิดพืชการผลิต	วิธีการผลิต	ระยะเวลา	การใช้แรงงาน	หมายเหตุ
ข้าว	นาดำ,นาหว่านข้าวแห้ง	ก.ค.-พ.ย.	-แรงงานใน ครัวเรือน -จ้างแรงงาน	
ไม้ผล	ปลูกเป็นสวน ปลูกตามหลังบ้านและหัวไร่ ปลายนาเพื่อบริโภค	ตลอดปี	-แรงงานใน ครัวเรือน	
พืชผัก	ปลูกเพื่อการค้า	ตลอดปี	-แรงงานใน ครัวเรือน	
มันสำปะหลัง	ขร่่องปลูก สันร่อง	เม.ย.-ก.พ	-จ้างแรงงานเป็น ส่วนใหญ่	
โค-กระบือ	เลี้ยงเพื่อใช้งานและจำหน่ายโดย อาศัยหญ้าจากธรรมชาติ	ตลอดปี	-แรงงานใน ครัวเรือน	
สุกร	เลี้ยงเพื่อผลิตลูกและขุนจำหน่าย โดยใช้รำผสมหัวอาหาร	ตลอดปี	-แรงงานใน ครัวเรือน	
สัตว์ปีก	เลี้ยงเพื่อบริโภคและจำหน่ายใน ครัวเรือน	ตลอดปี	-แรงงานใน ครัวเรือน	

ปฏิทินกิจกรรมในการดูแล ปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์

ตารางที่ 9 แสดงปฏิทินการดูแลปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ และหัตถกรรม

กิจกรรม	ช่วงเวลา											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค
1.ทำนา/ปลูกข้าว					เตรียมดิน/ตกลำ/ปักดำ/ใส่ปุ๋ย						เก็บเกี่ยว	
2. พืชไร่					เตรียมดิน/ปลูก/ดูแลรักษาตลอดปี							
3. ไม้ผล					เตรียมดิน/ปลูก/ดูแลรักษาตลอดปี							
4. พืชผัก	ตามช่วงฤดูตลอดปี											
5. โคกระบือ	ตลอดปี											
6. สุกร	ตลอดปี											
7. สัตว์ปีก	ตลอดปี											
8. มันสำปะหลัง					เก็บเกี่ยว					เตรียมดินปลูก ใส่ปุ๋ย		

ข้อมูลการผลิต	ข้าว	ไม้ผล	เห็ด	พืชผัก	โค กระบือ	สุกร	สัตว์ปีก	มัน สำปะหลัง
7.การเก็บเกี่ยว - ระยะเวลา เหมาะสม	/	/	/	/	/	/	/	/
8.การผลิต - จำนวน - บริโภคเอง	/	/	/	/	-	-	/	-

ปริมาณผลผลิต

ตารางที่ 11 แสดงปริมาณผลผลิตจากพืชและสัตว์

ชนิดพืช	พ.ท/จำนวน	ผลผลิตเฉลี่ย	ผลผลิตรวม	หมายเหตุ
1.ข้าว	11,616ไร่	410 ก.ก./ไร่	4762.5 ตัน	
2.ไม้ผล	96 ไร่	800 ก.ก./ไร่	76800 ก.ก.	
3.พืชผัก	5ไร่	600 ก.ก./ไร่	24000 ก.ก.	
4.โคพื้นเมือง	57 ตัว	-	57 ตัว	
5.โคเนื้อ	356 ตัว	-	356 ตัว	
6. กระบือ	31 ตัว	-	31 ตัว	
7. ไก่พื้นเมือง	3040 ตัว	-	3040 ตัว	
8. ยาสูป	29 ไร่	200 ก.ก./ไร่	5800 ก.ก.	

ตารางที่ 12 แสดงปริมาณการผลิตข้าวรายหมู่บ้าน

หมู่ที่	พื้นที่ (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (ก.ก./ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	หมายเหตุ
1	719	350	234.5	
2	568	350	238	
3	1325	350	537.25	
4	556	350	125.3	
5	388	370	129.5	
6	1411	365	485.45	
7	828	355	259.5	
8	1174	340	353.6	

9	363	350	115.5	
10	400	350	239.75	
11	710	345	133.17	
รวม	8442	3875	2851.17	

ที่มา : ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลกุฉีชัย (2564)

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ตำบลกุฉีชัยไม่มีแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

1. ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลัก เช่น

- พื้นที่ทำนาทั้งหมด 8,442 ไร่ มีจำนวน 804 ครัวเรือน เกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกข้าว

พันธุ์ กข. 6 และข้าวขาวมะลิ 105

- พื้นที่ปลูกพืชไร่ทั้งหมด 48 ไร่ มีจำนวน 27 ครัวเรือน
- เลี้ยงสัตว์ เช่น โคนม โคเนื้อ โคพันธุ์พื้นบ้าน กระบือ หมู ไก่ เป็ด จำนวน 65

ครัวเรือน

- ร้านค้าทั่วไป 60 แห่ง
- หัตถกรรมในครัวเรือน เช่น จักสานสุ่มไก่ จำนวน 203 ครัวเรือน รายได้เฉลี่ย 5,700

บาทต่อเดือน

- อุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น เย็บหมอนจิด จำนวน 252 ครัวเรือน รายได้เฉลี่ย

9,467 บาทต่อเดือน

- มีการเดินทางไปทำงานต่างจังหวัด

2. หน่วยธุรกิจในเขต อบต. กุฉีชัย

- บิมน้ำมัน 2 แห่ง คือ บ้านชีเหล็ก 1 แห่งและบ้านดอนหัน 1 แห่ง
- โรงเรียนขนาดเล็ก 12 แห่ง

จำนวนแรงงาน

แรงงานในภาคการเกษตรตำบลกุฉีชัยจะเป็นแรงงานหัวหน้าครัวเรือน และแรงงานเกษตรกร / รับจ้าง เมื่อเกษตรกรว่างจากงานจะทำงานเกี่ยวกับอุตสาหกรรมในครัวเรือนและหัตถกรรมในครัวเรือน เช่น จักสานสุ่มไก่, เย็บหมอนจิด ซึ่งทำรายได้ให้กับเกษตรกรในตำบลกุฉีชัยเป็นอย่างมาก แรงงานส่วนหนึ่งก็เดินทางไปทำงานต่างจังหวัด

รายได้-รายจ่ายของครัวเรือน**ตารางที่ 13 แสดงรายได้-รายจ่ายต่อครัวเรือนต่อปี**

ที่มาของรายได้ รายจ่าย	จำนวนครัวเรือนที่มี รายได้	รายได้ (บาท)	รายจ่าย (บาท)	รายได้สุทธิ (บาท)
จักสานส้อมไก่อ	203	5,700 / เดือน		5,700
เย็บหมอนจิด	252	9,467 / เดือน		9,467
โคเนื้อ	65	12,000/ตัว	8,500/ตัว	3,500 ตัว
กระบือ	65	13,000/ตัว	10,500/ตัว	2,500 ตัว

เป้าหมายของการทำฟาร์ม

เป้าหมายของการทำการเกษตรของตำบลลูกใต้จ้อมีลักษณะแตกต่างกันตามกิจกรรม ดังนี้

1. ข้าวจะผลิตใช้เพื่อบริโภคเป็นหลักที่เหลือจากบริโภคแล้วค่อยจำหน่าย
2. ไม้ผลผลิตเพื่อบริโภคและขายบางส่วน
3. เย็บหมอนจิด ผลิตเพื่อจำหน่ายอย่างเดียว
4. จักสานส้อมไก่อ ผลิตเพื่อจำหน่ายอย่างเดียว
5. พืชผักผลิตเพื่อขายและบริโภคบางส่วน
6. มันสำปะหลัง ผลิตเพื่อจำหน่ายอย่างเดียว
7. สุกกร ผลิตเพื่อจำหน่าย
8. สัตว์ใหญ่ผลิตเพื่อจำหน่าย
9. สัตว์ปีกผลิตเพื่อบริโภคและขายบางส่วน

เทคนิคและวิธีการผลิต

แสดงตารางที่ 10 หน้าที่ 19 – 20

สัตว์ใช้งานเครื่องจักรกลการเกษตร

ตารางที่ 14 แสดงสัตว์ใช้งานและเครื่องจักรกลการเกษตร

หมู่ที่	กระบือ (ตัว)	รถไถนาเดินตาม (คัน)	เครื่องนวดข้าว (เครื่อง)	รถแทรกเตอร์ล้อ ยาง (คัน)	โรงสีข้าว	หมายเหตุ
1.	2	3	-	-	-	
2.	5	5	-	-	2	
3.	19	10	-	-	1	
4.	91	8	-	-	3	
5.	49	10	-	-	-	
6.	11	60	-	-	2	
7.	20	28	-	4	-	
8.	47	11	-	1	4	
9.	63	40	-	2	-	
10.	93	20	-	-	-	
11.	20	15	-	1	-	
รวม	646	210	-	8	12	

ผลผลิตเฉลี่ยราคาต้นทุนการผลิต

ผลผลิตเฉลี่ยและต้นทุนการผลิตจะแสดงในตารางที่ 6.1 และตารางที่ 7.1 ส่วนราคาการผลิตจะขึ้นอยู่กับสภาวะการตลาดของประเทศ

การรวมกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ภายในตำบล

ตำบลกุดไสิ้จ้อมีกลุ่มต่างๆ ที่ก่อตั้งขึ้นมา และมีในหมู่บ้านต่างๆ ดังนี้

1. กลุ่มเกษตรกรทำนาไสิ้จ้อม ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2540 เลขที่ 12 หมู่ที่ 4 ตำบลกุดไสิ้จ้อม ปัจจุบันมีสมาชิก 237 คน ปัจจุบันไม่ได้ดำเนินการอะไร สมาชิกบางคนยืมเงินไปแล้วไม่มีเงินคืนทำให้ไม่สามารถขยาย กิจกรรมอื่นๆ ได้

2. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร บ้านไสิ้จ้อมพัฒนา หมู่ที่ 4 ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2537 สมาชิก 31 คน

สภาพ มีกิจกรรมที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ หัตถกรรมในครัวเรือน เช่น การจักสานลุ่มไก่อ จำนวน 203 ครัวเรือน รายได้เฉลี่ย 5,700 บาทต่อครัวเรือน , การเย็บหมอนจิด จำนวน 252 ครอบครัว รายได้เฉลี่ย 9,467 บาทต่อครัวเรือน

3. กลุ่มยุวเกษตรกรไสิ้จ้อมพัฒนา หมู่ที่ 4 ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2522 สมาชิก 21 คน

สภาพ มีกิจกรรมที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การเขียนหมอนขิด จำนวน 252 ครอบครัว รายได้เฉลี่ย 9,467 บาทต่อครัวเรือน

4. กลุ่มส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน จำนวน 1 กลุ่ม คือ บ้านม่วง หมู่ที่ 8 ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2545 สมาชิก 30 คน

สภาพ ผลการดำเนินงานกลุ่มอยู่ในเกณฑ์ดี แต่บางปีข้าวประสบปัญหาภัยธรรมชาติ (น้ำท่วม) มีกองทุนหมุนเวียนให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อซื้อปัจจัยการผลิต

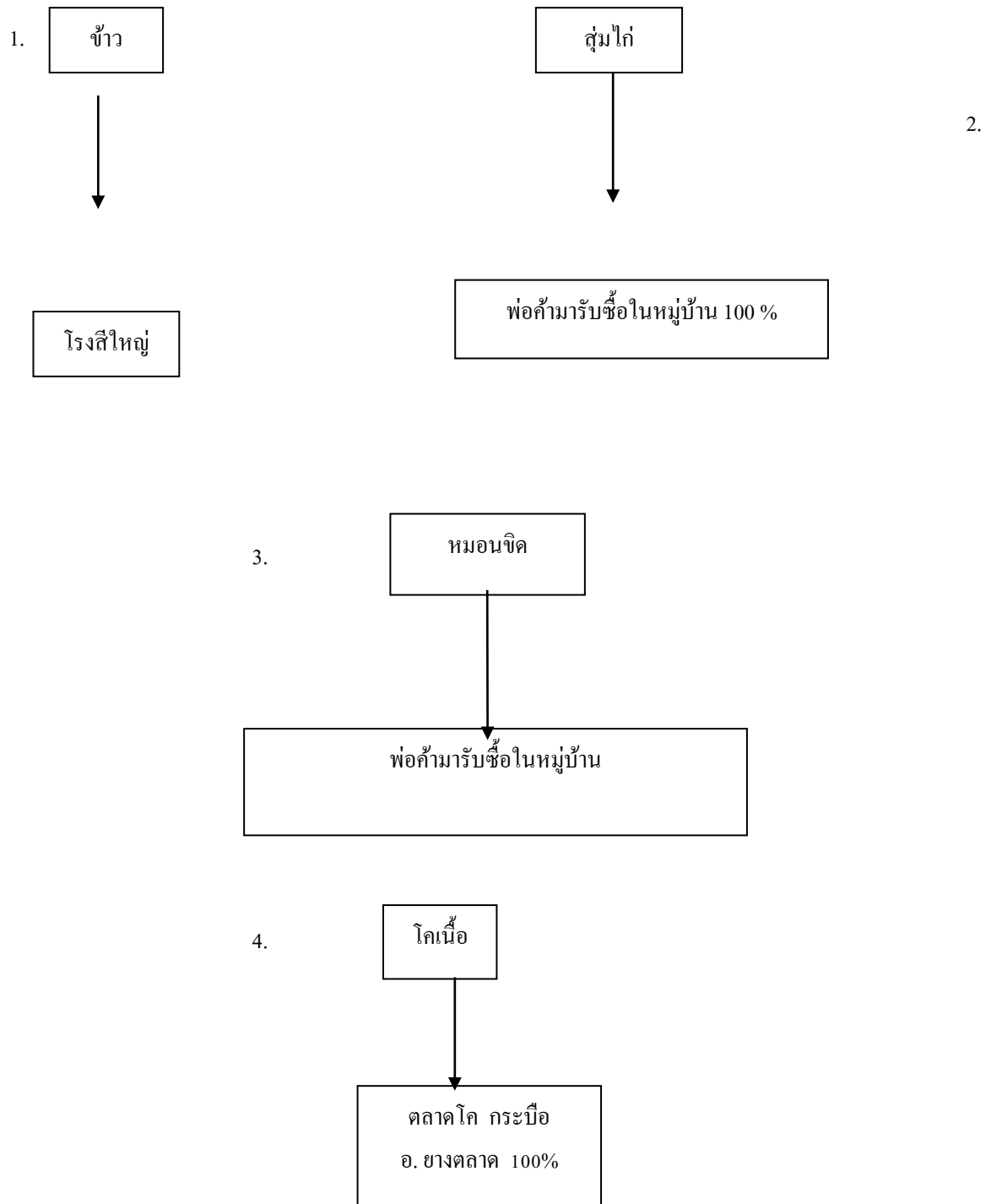
รายได้เฉลี่ยตามเกณฑ์ GPP ปี 2564

ตำบลกุดไสิ้จ้อ มีรายได้จำนวน 11,230 บาท/คน/ปี

ตารางที่ 15 แสดงแหล่งสินเชื่อและภาวะหนี้สิน

แหล่งสินเชื่อ	จำนวนเป็นหนี้ (ครัวเรือน)	ร้อยละของครัวเรือน เกษตรกร	เฉลี่ย/ครัวเรือน (บาท)
1. ธกส / สหกรณ์การเกษตร	-	-	-
2. กองทุนเงินล้าน			20,000
3. เพื่อนบ้าน / ญาติ	-	-	-

ข้อมูลด้านการตลาด

กองทุนหมู่บ้านและผลการดำเนินงาน

ตารางที่ 16 แสดงข้อมูลกองทุนต่าง ๆ ดังนี้

ที่	ชื่อกองทุน	สถานที่ตั้ง	สมาชิก	เงินกองทุน	ผลการดำเนินงาน
1.	กองทุนหมู่บ้านและหนึ่งล้านบาท	11 หมู่บ้าน	-	11 ล้านบาท	ได้ให้สมาชิกกู้ยืม ร้อยละ 6 บาทต่อปี
2.	กองทุนศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน	ม. 8	40	120,000	ขยายพันธุ์ข้าวให้เกษตรกรทั่วไปได้ 3,000 ไร่
3.	กองทุนแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	11 หมู่บ้าน	19	160,000	
4.	กองทุนฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้		30	145,000	

ข้อมูลด้านสังคม

1. ด้านการศึกษา ซึ่งมีสถานศึกษา จำนวน 4 แห่ง ประกอบด้วย
  - สถานศึกษาบ้านลิ้นฟ้า ซึ่งมีจำนวนครู / อาจารย์ จำนวน 5 คน, ห้องเรียน จำนวน 7 ห้อง มีนักเรียน จำนวน 77 คน
  - สถานศึกษาบ้านจี้เหล็กดงเค็งวิทยา มีจำนวนครู / อาจารย์ จำนวน 10 คน ห้องเรียน จำนวน 7 ห้อง นักเรียน จำนวน 110 คน
  - สถานศึกษาบ้านไส้จ้อ มีครู / อาจารย์ จำนวน 12 คน ห้องเรียน จำนวน 8 ห้องเรียน นักเรียน จำนวน 222 คน
  - สถานศึกษาบ้านน้ำใสม่วงวิทยา (สถานศึกษาขยายโอกาส) มีจำนวนครู / อาจารย์ 18 คน ห้องเรียน 12 ห้อง นักเรียน จำนวน 250 คน
  - ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลกุคไส้จ้อ (อนุบาล 3 ขวบ) 1 แห่ง จำนวน 32 คน ผู้ดูแลเด็ก จำนวน 2 คน
2. สถาบันองค์กรทางศาสนา ประกอบด้วย วัดและสำนักสงฆ์ จำนวน 7 แห่ง
  - บ้านม่วง จำนวน 2 แห่ง
  - บ้านจี้เหล็ก จำนวน 1 แห่ง
  - บ้านดงเค็ง จำนวน 1 แห่ง
  - บ้านไส้จ้อ จำนวน 1 แห่ง
  - บ้านดอนเป้า จำนวน 1 แห่ง
  - บ้านลิ้นฟ้า จำนวน 1 แห่ง
3. สาธารณสุข มีสถานอนามัย 1 แห่ง ตั้งอยู่บ้านดอนหัน

ขนบธรรมเนียมประเพณี, พิธีกรรม, อิทธิพลทางความคิด

ประเพณีดั้งเดิมที่สำคัญ คือ การทำบุญตามเทศกาลเดือนต่าง ๆ ซึ่งเรียกว่าสวดสิบสอง ครองสิบสี่
ควรรบายสี่ขวัญ, การแรกนาขวัญการสู่ขวัญข้าว

การศึกษา

ประชาชนส่วนใหญ่จะอ่านออกเขียนได้ ยกเว้นคนเฒ่าคนแก่ที่มีอายุมาก ๆ
ประมาณ 80 ปีขึ้นไป ปัจจุบันตำบลกุดไผ่จะมีโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ จำนวน 4 แห่ง
ประกอบด้วย สถานศึกษาบ้านลิ้นฟ้า สถานศึกษาบ้านชีเหล็กดงเค็งวิทยา สถานศึกษาบ้านไผ่
สถานศึกษา บ้านน้ำใสม่วงวิทยา (สถานศึกษาขยายโอกาส) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหาร
ส่วนตำบลกุดไผ่ (อนุบาล 3 ขวบ) 1 แห่ง คนที่จบการศึกษาภาคบังคับที่ได้ศึกษาต่อ
มีประมาณร้อยละ 70 และประมาณร้อยละ 20 ที่ได้ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

ผู้นำ

ผู้นำด้านปกครอง

1.	นายอภิวัฒน์ ศรีสุวรรณ	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 1
2.	นายสมจิตร เล่ห์กล	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 2
3.	นางสมร ทรายทอง	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 3
4.	นายสัน บุรฉัตร	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 4
5.	นายวาริ กรงทิพย์	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 5
6.	นายสฤทธิ กาสีแพง	กำนันตำบลกุดไผ่ หมู่ 6
7.	นายประยัติ ภูบังดาว	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7
8.	นายประภาส โพธิสา	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 8
9.	นายวิชัย อ่อนบัวขาว	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 9
10.	นายสมพิศ กอรับเฮือง	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 10
11.	นายสมศักดิ์ คำพิลา	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 11

บทที่ 2

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลกุดไสิ้จ้อ

2.1 ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล

1) สถานการณ์การเกษตรในพื้นที่

เกษตรกรในตำบลกุดไสิ้จ้อผลิตข้าวนาปีเป็นหลักเนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นพื้นที่รับน้ำฝนมีน้ำหลากและท่วมขังในฤดูฝน คิดเป็นร้อยละ 97.00 พื้นที่ส่วนใหญ่จึงมีระบบการผลิตข้าวปีละ 1 ครั้ง คือปลูกข้าวนาปีในฤดูฝนโดยอาศัยน้ำฝน ส่วนพื้นที่ที่อยู่ในเขตสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบางส่วนจะปลูกข้าวนาปรังอีกครั้งช่วงเดือน พฤศจิกายน – เมษายน หากน้ำในแม่น้ำชีมีเพียงพอ ในส่วนของการปลูกพืชผักส่วนใหญ่จะในบริเวณพื้นที่ติดแหล่งน้ำธรรมชาติ แหล่งน้ำสาธารณะหมู่บ้าน และบริเวณขอบบ่อในไร่นา ซึ่งมีการปลูกในเชิงการค้าในพื้นที่ หมู่ที่ 5 บ้านมะกอก บริเวณรอบ ๆ กุดกว้าง และเกษตรกรมีการเลี้ยงโคเนื้อ โคนม กระบือ ไก่วง และไก่พื้นเมือง เพื่อจำหน่ายและสำหรับบริโภค

ในส่วนของการเลี้ยงปลา เกษตรกรมีการเลี้ยงตลอดทั้งปีโดยการเลี้ยงแบบปล่อยตามบ่อในไร่นาเลี้ยงแบบธรรมชาติและให้อาหารเสริม เป็นลักษณะการเลี้ยงเพื่อบริโภคเป็นส่วนใหญ่ จะมีการจับขายบ้างช่วงหลังเกี่ยวข้าวนาปี ประมาณเดือนธันวาคม – เดือนเมษายน

2) เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

(1) Smart Farmer, YSF, ที่มีความรู้ความชำนาญ/เครือข่าย

เกษตรกรที่เป็นต้นแบบ smart farmer ในตำบลกุดไสิ้จ้อ มีจำนวน 1 ท่าน ซึ่งภูมิปัญญาที่เกิดจากการสร้างสมประสบการณ์ จนตกผลึกนำมาแก้ไขปัญหาการเกษตรให้กับเกษตรกรได้ดี คือ นายอดิสร เหล่าสะพาน ปราชญ์เกษตรและประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอกันทรวิชัย เกษตรกรต้นแบบด้านการบริหารจัดการพื้นที่การเกษตร ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเกษตรกรต้นแบบและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิของอำเภอกันทรวิชัย

3) ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

(1) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลกุดไสิ้จ้อมีพื้นที่ทางทิศใต้ติดแม่น้ำชีมีแหล่งน้ำธรรมชาติที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทิศทางการไหลของแม่น้ำชีที่เรียกว่ากุด จำนวน 4 แห่ง พื้นที่ประมาณ 400 ไร่ มีแม่น้ำชีไหลผ่านจำนวน 3 หมู่บ้าน มีพื้นที่รับน้ำจากโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จำนวน 2,000 ไร่ สามารถทำนาปรังได้ มีพื้นที่รับน้ำฝน 48 ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยทั้งปี 1,142 มิลลิเมตร

4) สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

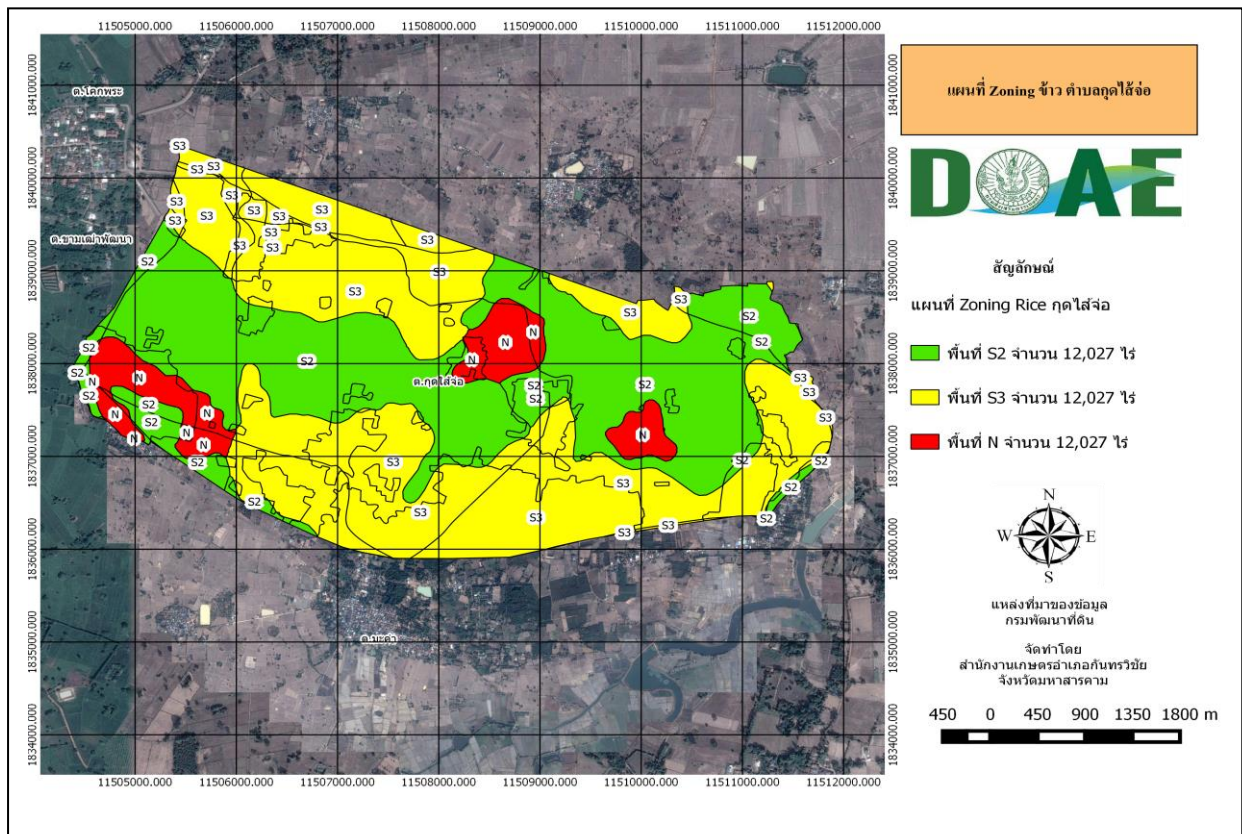
เกษตรกรรมส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาเป็นหลัก อาชีพเสริม ประมง ทอผ้า ปลูกพืชผัก ดังนั้นสินค้าเกษตรหลักของตำบลกุดไผ่จ้อ คือข้าว รองลงมาได้แก่ พืชผัก การเลี้ยงสัตว์ ประมง หัตถกรรมและแปรรูปสินค้าเกษตร

5) สินค้าเกษตรที่สำคัญ

(1) ข้าว

พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าว

ความเหมาะสมในการปลูกข้าว พบว่าตำบลกุดไผ่จ้อ ไม่มีพื้นที่เหมาะสมมาก (S1) มีพื้นที่เหมาะสมปานกลาง จำนวน 12,027 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 86.64 และพื้นที่ไม่เหมาะสม(S3) จำนวน 3,877 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 13.36

ภาพที่ 8 ระดับความเหมาะสมในการปลูกข้าว

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกันทรวิชัย ,2559)

จำนวนพื้นที่ปลูก/เกี่ยวเกี่ยว

ในพื้นที่ตำบลกุดไผ่จ่อ มีจำนวนครัวเรือนเกษตรกรทั้งสิ้น 1,648 ครัวเรือน มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน 22,348.5 ไร่ ในปี 2565 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยวผลผลิต จำนวน 22,348.5 ไร่

นอกจากนี้ยังมีผลการดำเนินงาน โครงการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจ ปี ๒๕61/62 ตำบลกุดไผ่จ่อ พบว่ามีเกษตรกรขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว จำนวน 1,535 ราย พื้นที่ 22,348.5 ไร่

ปริมาณผลผลิตรวม/ผลผลิตเฉลี่ย

จากพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน 22,348.5 ไร่ ในปี 2561 ในพื้นที่ตำบลกุดไผ่จ่อ มีผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ จำนวน 10,056,825 กิโลกรัม ผลผลิตเฉลี่ย 400 กิโลกรัมต่อไร่ ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย 14 บาท/กิโลกรัม

เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จที่เป็นต้นแบบในพื้นที่

เกษตรกรต้นแบบ ในตำบลกุดไผ่จ่อมีจำนวน 1 ท่าน ซึ่งภูมิปัญญาที่เกิดจากการสร้างสมประสบการณ์ จนตกผลึกนำมาแก้ไขปัญหาการเกษตรให้กับเกษตรกรได้ดี คือ นายอดิสร เหล่าสะพาน ปราชญ์เกษตรและประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอกันทรวิชัย เกษตรกรต้นแบบด้านการบริหารจัดการพื้นที่การเกษตร ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเกษตรกรต้นแบบและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิของอำเภอกันทรวิชัย

สภาพการใช้เทคโนโลยีการผลิตตั้งแต่ปลูก ดูแลรักษา เก็บเกี่ยวผลผลิต

ลักษณะการผลิตทางการเกษตรทั่วไป มีการผลิตข้าวเป็นพืชหลักที่สำคัญของตำบล รองลงมา คือ พืชผัก เลี้ยงสัตว์ ประมง และไม้ผล ตามลำดับ

การปลูกข้าว

- **วิธีปลูก** โดยวิธีการหว่านสำรวร้อยละ 90 และปักดำร้อยละ 10 มีการจ้างแรงงานและเครื่องจักรกล

- พันธุ์ข้าวเหนียว กข.๖ พันธุ์ข้าวเจ้า ขาวดอกมะลิ ๑๐๕, กข.๑๕

- **การใช้ปุ๋ย** ปุ๋ยที่ใช้คือปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕, สูตร ๑๖-๒๐-๐, สูตร ๑๖-๑๖-๘, สูตร ๑๖-๘-๘ มีการใส่ ๒ ครั้ง คือ ตอนรองพื้น และช่วงข้าวตั้งท้อง และมีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์มากขึ้นเนื่องจากมีราคาต่ำกว่าปุ๋ยเคมี ส่วนปุ๋ยคอก จะมีการใส่เพียงเล็กน้อยส่วนใหญ่ใส่ช่วงก่อนทำการปลูกในฤดูถัดไป ประมาณ ๑-๒ เดือน

- **การเก็บเกี่ยว** ส่วนใหญ่ใช้รถเกี่ยว ค่าจ้างประมาณ ๖๐๐-๘๐๐ บาท/ไร่ และมีการเกี่ยวมือบ้างเล็กน้อย ส่วนการนวดข้าวทั้งหมดมีการใช้รถนวดข้าว

- ต้นทุนการผลิตข้าวนาปี จำนวน 2,435 บาท ต่อไร่ และต้นทุนการผลิตข้าวนาปรัง จำนวน 3,100 บาท

ตารางที่ 13 ต้นทุนการผลิตข้าว (บาท/ไร่)

รายการ	ข้าวนาปี	ข้าวนาปรัง			
ค่าเตรียมดิน	350	350			
ค่าเมล็ดพันธุ์	475	550			
ค่าปุ๋ยเคมี	290	1,250			
ค่าจ้างปลูก	450	-			
ค่าค่ากำจัดวัชพืช/สารเคมี	60	340			
ค่าเก็บเกี่ยว	700	600			
ค่านวด	60	60			
ค่าขนส่ง	50	50			
รวมต้นทุนการผลิต/ไร่	2,435	3,100			
ผลผลิตเฉลี่ย/ไร่ (กก.)	400	800			
ราคาขายผลผลิต(บาท)	14.0	7.50			
รวมรายได้ประมาณ/ไร่	5,600	6,000			
กำไรสุทธิ	3,165	2,900			

ที่มา :จากการสัมภาษณ์เกษตรกรตำบลกุดไผ่จ้อ, 2562

สถานการณ์ตลาด/วิธีการตลาด

สถานการณ์การราคาข้าวเปลือกที่ผ่านมา คาดว่าราคาข้าวเปลือกเจ้าหอมมะลิ 105 เฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้และข้าวเปลือกเหนียวปรับตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลผลิตได้รับความเสียหายจากภัยแล้ง ทำให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดน้อย ราคาข้าวเปลือกปัจจุบัน ราคาข้าว เปลือก เจ้ามะลิ 105 ราคาตันละ 15,500 บาท ราคาข้าว เปลือก ข้าวเหนียว กข.6 ราคา ตันละ 12,000-14,000 บาท

๒.๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๑๔ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาและแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
<p>๑. ด้านพื้นที่และทรัพยากร</p> <p>๑.๑ ทรัพยากรดิน</p>	<p>- ดินขาดความอุดมสมบูรณ์</p>	<p>- การปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์ ได้แก่ ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด</p> <p>- ใส่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมักอัตรา ๑-๒ ตันต่อไร่ ไถกลบตอซังพืชลงดิน ได้แก่ ฟางหรือตอซังข้าว ตันข้าวโพด หรือเศษพืชตระกูลถั่ว ในช่วงการเตรียมดิน ไถกลบพืชปุ๋ยสด จากพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ โสนอัฟริกัน ถั่วพุ่ม หรือถั่วเขียว โดยใช้เมล็ดพันธุ์ อัตรา ๕-๗ กิโลกรัมต่อไร่ ปลูกก่อนทำนาเป็นระยะเวลา ๓๕-๕๐ วัน และเมื่อออกดอก ๕๐ % จึงไถกลบปลูกพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ กระจินยักษ์ หรือถั่วมะแฮะ บริเวณคันนา แล้วทำการตัดใบหรือกิ่งอ่อนสับกลบเป็นปุ๋ยพืชสด</p>	<p>ทุกหมู่บ้าน</p> <p>ทุกหมู่บ้าน</p>	<p>ทุกหมู่บ้าน</p> <p>ทุกหมู่บ้าน</p>

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
<p>๒. ด้านการผลิตและการตลาด (ตามรายชนิดที่สำคัญ)</p> <p>๒.๑ ข้าว</p> <p>๒.๒ ไม้พื้นเมือง</p> <p>๒.๓ ไม้กวัง</p>	<p>๒.๑ ข้าว</p> <ul style="list-style-type: none"> - โรคและแมลงศัตรูพืชระบาด - ราคาผลผลิตผันผวน - คุณภาพไม่สม่ำเสมอ - ภัยฝนทิ้งช่วง ขาดน้ำ <p>๒.๒ ไม้พื้นเมือง</p> <ul style="list-style-type: none"> - โรคระบาด - ผลผลิตไม่เพียงพอ การตลาดไม่ต่อเนื่อง <p>๒.๓ ไม้กวัง</p> <ul style="list-style-type: none"> - โรคระบาด - ผลผลิต และการตลาด เนื่องจากราคาสูง ตัวโต ลูกค้าไม่มีกำลังซื้อ 	<p>๒.๑ ข้าว</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการศัตรูพืช - ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าด้วยวิธีการต่าง ๆ - พัฒนาการผลิตให้ได้คุณภาพสากล - สร้างตลาดแบบขายตรงต่อผู้บริโภค - ลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต - บ่อน้ำในไร่นา <p>๒.๒ ไม้พื้นเมือง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการดูแลและการจัดการ - รวมกลุ่มการผลิตในรูปแบบแปลงใหญ่ หรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอย่างจริงจัง <p>๒.๓ ไม้กวัง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการดูแลและการจัดการ - รวมกลุ่มการผลิตในรูปแบบแปลงใหญ่ หรือกลุ่ม 	<p>ทุกหมู่บ้าน</p> <p>ทุกหมู่บ้าน</p> <p>ผู้เลี้ยงไม้กวังในตำบล</p>	<p>ทุกหมู่บ้าน</p> <p>ทุกหมู่บ้าน</p> <p>ผู้เลี้ยงไม้กวังในตำบลทุกคน</p>

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
		วิสาหกิจชุมชนอย่างจริงจัง แปรรูป แบ่งส่วนขายให้ราคาต่ำลง ทำตลาดเฉพาะ		
๓. ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๓.๑ เกษตรกร ๓.๒ วิสาหกิจชุมชน	๓.๑ เกษตรกร - รายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ ๓.๒ วิสาหกิจชุมชน - การดำเนินงานกลุ่มไม่เข้มแข็ง/ไม่เป็นระบบ	๓.๑ เกษตรกร - ลดค่าใช้จ่าย/ทำบัญชีครัวเรือน - ประกอบอาชีพเสริม - น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ๓.๒ วิสาหกิจชุมชน - พัฒนาศักยภาพกลุ่ม	ทุกหมู่บ้าน ทุกกลุ่ม	ทุกหมู่บ้าน ทุกกลุ่ม
๔. ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๔.๑ การแปรรูปข้าว	๔.๑ การแปรรูปข้าว - ไม่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการแปรรูป - ไม่มีความต่อเนื่องของการผลิตสินค้าเนื่องจากเกษตรกรรอขายข้าวสารแบบโรงสีไม่ได้เพราะต้องนำเงินไปใช้หนี้	๔.๑ การแปรรูปข้าว - แปลงใหญ่	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน

๒.๑ การจัดทำ swot Matrix

การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเกษตรตำบลกุตไ้จ้อ ใช้หลักการวิเคราะห์สภาพวิธี SWOT Analysis เพื่อประเมินจุดแข็ง จุดอ่อนและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อให้ทราบถึงโอกาสอุปสรรคที่มีผลกระทบเพื่อกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงาน ดังนี้

ตารางที่ ๑๕ การวิเคราะห์ TOWS Matrix สภาพแวดล้อมตำบลกุตไ้จ้อ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

<p>ปัจจัยภายใน</p> <p>ปัจจัยภายนอก</p>	<p>จุดแข็ง (Strengths : S)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. พื้นที่เหมาะสมปลูกข้าว ๒. มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๓. มีแหล่งน้ำธรรมชาติ (กุต) ๔ แห่งปลูกผักได้ตลอดปี ๔. เกษตรกรมีการปลูกข้าว ๕. เกษตรกรมีใจรักการเลี้ยงสัตว์และประมง 	<p>จุดอ่อน (Weaknesses : W)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เกษตรกรส่วนใหญ่ผลิตพืชเชิงเดี่ยว ๒. ขาดความต่อเนื่องในการผลิตสินค้าแปรรูป ๓. เกษตรกรขาดความรู้ด้านการแปรรูป ๔. รายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ
<p>โอกาส (Opportunities : O)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. นโยบายนาแปลงใหญ่ ๒. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี 	<p>SO กลยุทธ์เชิงรุก</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ส่งเสริมพัฒนาแปลงใหญ่ข้าวตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๒. ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรตามแนวทางเกษตรกรรมยั่งยืน 	<p>WO กลยุทธ์เชิงแก้ไข</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในหลักการดำรงชีวิตตามแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้อย่างแท้จริง
<p>ภาวะคุกคาม (Threats : T)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ราคาผลผลิตแปรปรวน ๒. น้ำหลาก /ท่วม ๓. ฝนทิ้งช่วง ๔. ภัยศัตรูพืชและโรคระบาด ๕. ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูง ๖. เศรษฐกิจโลกทรุดตัว 	<p>ST กลยุทธ์ป้องกัน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. พัฒนาการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 	<p>WT กลยุทธ์เชิงรับ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. พัฒนาการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (W๑+T๒)

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑.๑ ส่งเสริมและพัฒนาแปลงใหญ่ข้าวตามแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- ๑.๒ ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรตามแนวทางเกษตรกรรมยั่งยืน
๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข
  - ๒.๑ ส่งเสริมเกษตรกรให้เข้าใจหลักการดำรงชีวิตและการเกษตรตามแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้อย่างแท้จริง
๓. กลยุทธ์ป้องกัน
  - ๓.๑ พัฒนาการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๔. กลยุทธ์เชิงรับ
  - ๔.๑ พัฒนาการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบลกุดไสิ้จ่อ

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๓.๑.๑ ข้าว

เป้าหมาย : เพื่อพัฒนาการผลิตข้าวอย่างครบวงจรอย่างมั่นคงและยั่งยืน

กลยุทธ์ : ส่งเสริมและพัฒนาแปลงใหญ่ข้าวตามแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการพัฒนาการผลิตและผลผลิตข้าวครบวงจร

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการพัฒนาการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวให้ได้

มาตรฐาน

๓.๑.๒ พืชผัก

เป้าหมาย : เพื่อพัฒนาการผลิตพืชผักปลอดภัยและได้มาตรฐาน

กลยุทธ์ : ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชผักตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการผลิตพืชผักปลอดภัย

๓.๑.๓ ไม้ผล

เป้าหมาย : เพื่อพัฒนาการผลิตไม้ผลให้เกิดรายได้ลดความเสี่ยงของชาวนา

กลยุทธ์ : ผสมผสานผลไม้ในไร่นา

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่และเกษตรกรรมยั่งยืน

๓.๑.๔ ไม้ยืนต้น

เป้าหมาย : เพื่อให้เกษตรกรมีอาหารและรายได้จากการปลูกต้นไม้

กลยุทธ์ : ไม้ ๓ อย่างประโยชน์ ๔ อย่าง

โครงการที่ ๑ โครงการปลูกป่าสวนอาหาร

๓.๑.๓ ปศุสัตว์

เป้าหมาย : เพื่อนำสัตว์เลี้ยงหลังบ้านสู่สินค้าแปรรูป

กลยุทธ์ : ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชผักตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมือง

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการเลี้ยงไก่วง

๓.๑.๔ ประมง

เป้าหมาย : เพื่อให้เกษตรกรมีอาหารรายได้เสริมจากการเลี้ยงปลาในบ่อและในนาข้าว

กลยุทธ์ : ส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงปลาให้เป็นสินค้าสร้างรายได้

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมเพาะขยายพันธุ์ปลาในชุมชน

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะการเลี้ยงปลา

๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๒.๑ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

เป้าหมาย : เพื่อให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเข้มแข็ง

กลยุทธ์ : พัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

๓.๒.๒ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

เป้าหมาย : เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

กลยุทธ์ : ส่งเสริมการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้แก่ครอบครัว

โครงการที่ ๑ โครงการปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้

๓.๒.๓ กลุ่มยุวเกษตรกร

เป้าหมาย : เพื่อให้เยาวชนมีความรู้และความรักในการเกษตร

กลยุทธ์ : ส่งเสริมการเกษตรในโรงเรียน

โครงการที่ ๑ สวนครัวในรั้วโรงเรียน

๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๓.๓.๑ ดินและสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย : เพื่อปรับปรุงบำรุงดินและลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร

กลยุทธ์ : ส่งเสริมการเกษตรกรรมยั่งยืน

โครงการที่ ๑ โครงการรวมพลังสร้างมูลค่าจากซังข้าว

๓.๔ การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์

๓.๔.๑ การแปรรูปผลผลิต

เป้าหมาย : เพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตทางการเกษตรและเพิ่มช่องทางจำหน่ายสินค้า

กลยุทธ์ : แปรรูปผลผลิตเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าและช่องทางจำหน่ายสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ แปรรูปผลผลิตจากข้าวและการสร้างช่องทางจำหน่าย

โครงการที่ ๒ แปรรูปไก่บ้านเพื่อเพิ่มช่องทางจำหน่าย

โครงการที่ ๒ แปรรูปปลาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

ตารางที่ ๑๖ แสดงงบประมาณโครงการและแหล่งที่มา

ที่	กิจกรรม/โครงการ	งบประมาณ (บาท)	ปีที่ยื่นขอ				แหล่งงบประมาณ	หมายเหตุ
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙		
๑	โครงการส่งเสริมการพัฒนากิจการผลิตและผลผลิตข้าว ครบวงจร	๑๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	-	-	จังหวัดมหาสารคาม, กรมส่งเสริม การเกษตร, กรมการข้าว	
๒	โครงการส่งเสริมการพัฒนากิจการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวให้ ได้มาตรฐาน	๑๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	กรมการข้าว, กรมส่งเสริมการเกษตร	
๓	โครงการส่งเสริมการผลิตพืชผักปลอดภัย	๔๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	กรมส่งเสริมการเกษตร	
๔	โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่และเกษตรกรรม ยั่งยืน	๑๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	กระทรวงเกษตรฯ	
๕	โครงการปลูกป่าสวนอาหาร	๕๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	อบต.๗ และกรมส่งเสริมการเกษตร	
๖	โครงการส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมือง	๒๕๘,๔๐๐	๒๕๘,๔๐๐	-	-		กรมส่งเสริมการเกษตร, กรมปศุสัตว์	
๗	โครงการส่งเสริมการเลี้ยงไก่วง	๑๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	กรมปศุสัตว์	

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลกุฉินชัย

ตารางที่ ๑๖ แสดงงบประมาณโครงการและแหล่งที่มา

ที่	กิจกรรม/โครงการ	งบประมาณ (บาท)	ปีที่ยื่นขอ				แหล่งงบประมาณ	หมายเหตุ
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙		
๘	โครงการส่งเสริมเพาะขยายพันธุ์ปลาในชุมชน	๑๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	กรมประมง, กรมส่งเสริมการเกษตร	
๙	โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะการเลี้ยงปลา	๑๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	กรมส่งเสริมการเกษตร, กรมประมง	
๑๐	โครงการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน	๒๐,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	กรมส่งเสริมการเกษตร	
๑๑	โครงการปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้	๒๐,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	กรมส่งเสริมการเกษตร, อบต.๗	

๑๒	สวนครัวในรั้วโรงเรียน	๑๐,๐๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	กรมส่งเสริมการเกษตร,อบต.ฯ	
๑๓	โครงการรวมพลังสร้างมูลค่าจากซังข้าว	๔๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	อบต.ฯ กรมส่งเสริมการเกษตร,กรมกรม พัฒนาที่ดิน	
๑๔	โครงการแปรรูปผลผลิตจากข้าวและการสร้างช่องทาง ทางการจำหน่าย	๘๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	กรมการข้าว, กลุ่มจังหวัดฯ ,กรมส่งเสริม การเกษตร	
๑๕	แปรรูปกลับบ้านเพื่อเพิ่มช่องทางจำหน่าย	๓๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	-	-	กรมส่งเสริมการเกษตร	
๑๖	แปรรูปปลาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม	๓๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	-	กรมส่งเสริมการเกษตร,กรมประมง	

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลกุตุไต้จ้อ

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง.๒๕๕๔. ฝ่ายทะเบียนและบัตรอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม.จำนวนประชากรในตำบลกุดไสิ้จ้อ.
กระทรวงมหาดไทย.
- กรมการพัฒนาชุมชน.๒๕๕๔. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม.ข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๕๔.
กระทรวงมหาดไทย.
- กระทรวงคมนาคม. **ชั้นข้อมูลเส้นทางถนน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)
- กรมอุตุนิยมวิทยา.๒๕๖๒ **รายงานสภาพอากาศ** แหล่งที่มา : <https://www.tmd.go.th/province.php?id=๒๘>
- กรมพัฒนาที่ดิน. **ข้อมูลชุดดิน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)
- กรมพัฒนาที่ดิน. **การใช้ประโยชน์ที่ดิน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)
- กรมพัฒนาที่ดิน. **ระดับความเหมาะสมของพื้นที่** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)
- กรมชลประทาน. **ข้อมูลโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว** แหล่งที่มา : <http://ssmap.doe.go.th/ssmap/>
- กรมส่งเสริมการเกษตร.๒๕๕๔.ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลลำชี สำนักงานเกษตรอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. **แผนพัฒนาการเกษตรประจำตำบลกุดไสิ้จ้อ (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๗).**
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๑. **ระบบสารสนเทศการผลิตทางการเกษตร**
แหล่งที่มา : <https://production.doe.go.th/>
- อบต.กุดไสิ้จ้อ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. **แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๕).**

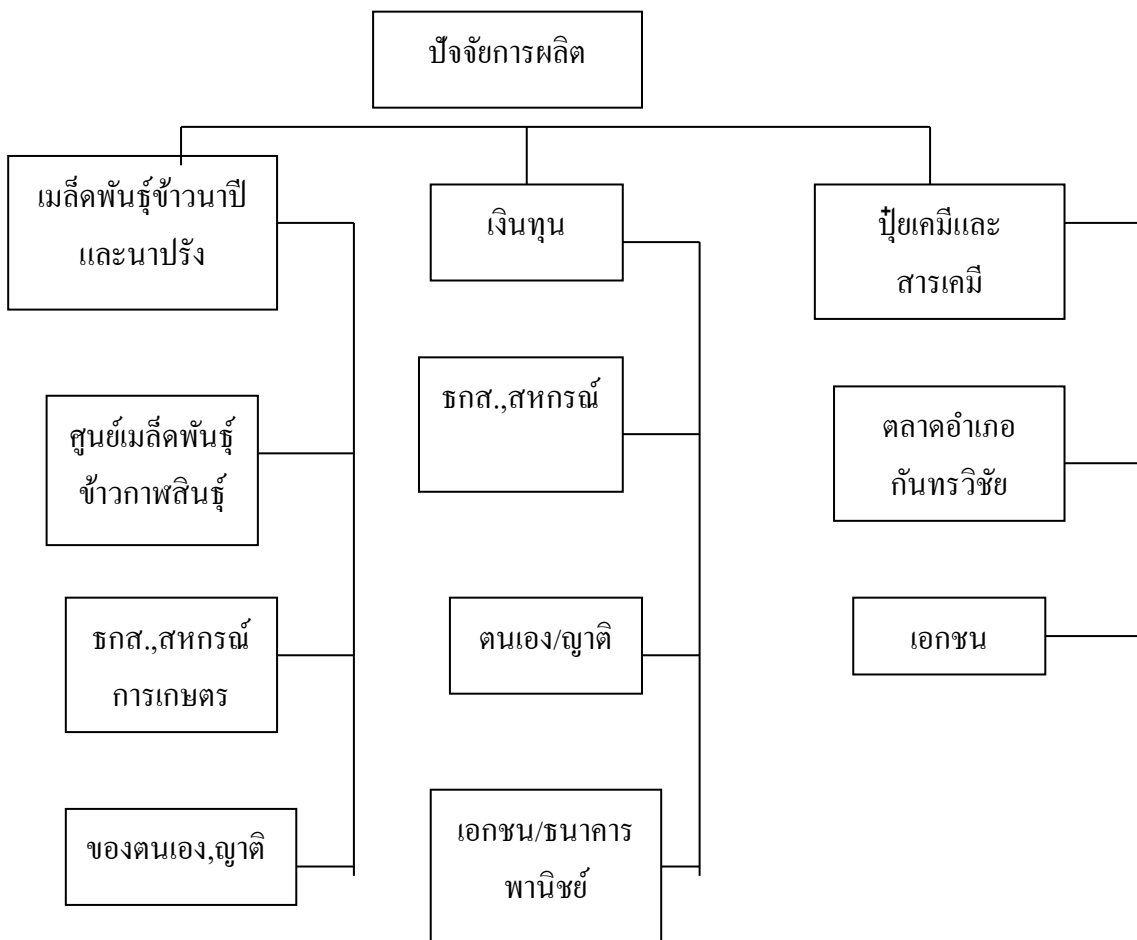
ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1

ข้อมูลการตลาด

เกษตรกรตำบลกุดไผ่จ้อ มีแหล่งปัจจัยการผลิต และแหล่งจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ คือ ภายในจังหวัดมหาสารคาม คิดเป็นร้อยละ ๙๐ และที่จังหวัดกาฬสินธุ์ คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ดังวิธีการตลาด ดังนี้

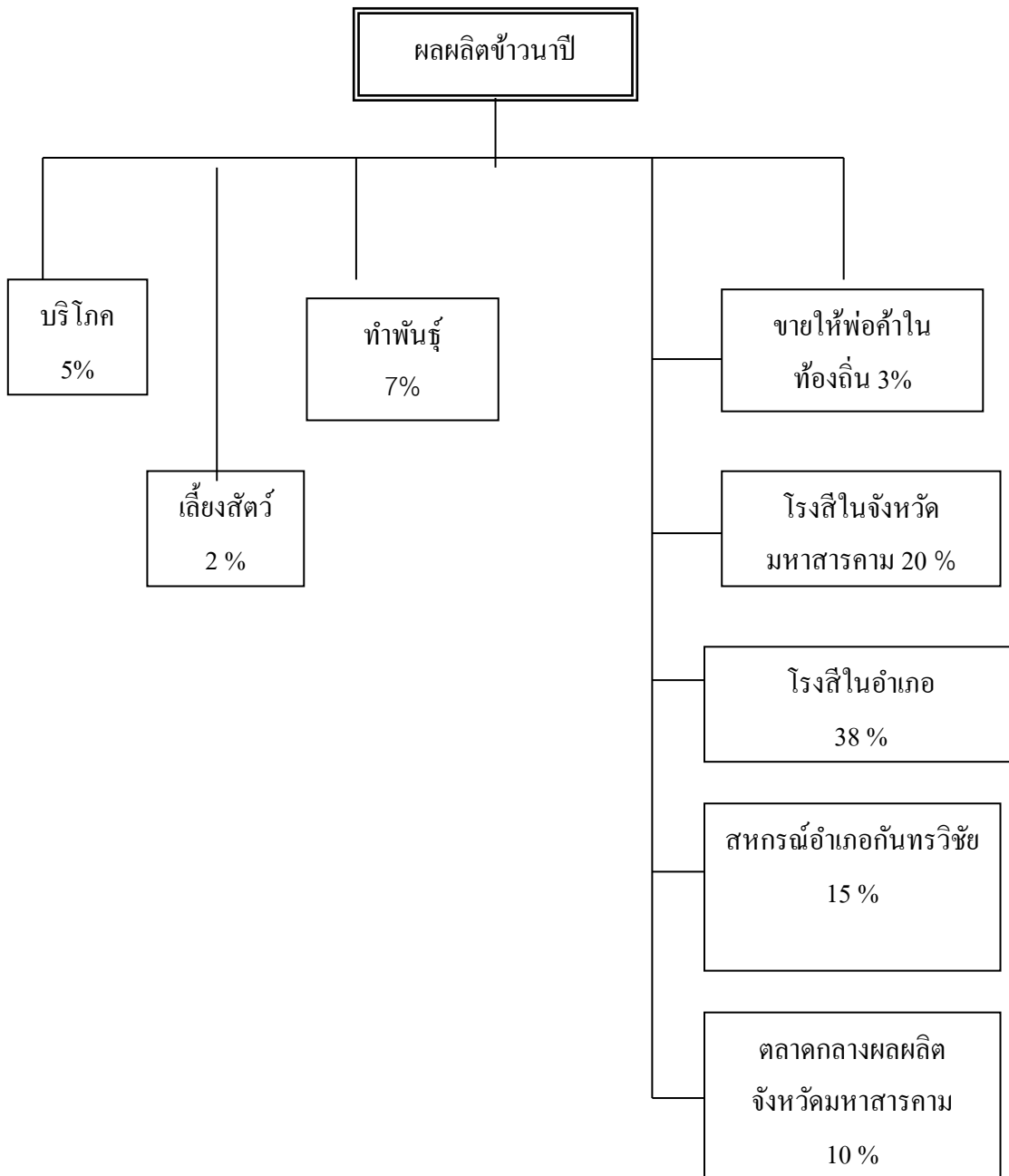
แผนผัง แสดงแหล่งปัจจัยการผลิต

ที่มา :จากการสัมภาษณ์เกษตรกรตำบลกุดไผ่จ้อ, ๒๕๖๒

วิธีการตลาดข้าวนาปี

ที่มา : จากการสัมภาษณ์เกษตรกรตำบลกุตุไ้จ้อ, ๒๕๖๒